

tega sela in, kakor „narodne novine“ pravijo, prav jugoslavenski sokol, veli Martiničanom, da se vsi podajo v gornje selo in tako pusté, da jim Turki sožgó dónje kuće, ktere zavolj ravne lege braniti niso mogli. Ko pa Turki pridejo v gornje selo, hrabri pop Štefan na njih plane tako živo, da je 380 Turkov ostalo tú mertvih in mnogo hudo ranjenih, Černogorcov le 6 mertvih in 10 ranjenih; poginul je v ti bitvi na dvoru popovem tudi Selim, veliki ridžal pašin, eden naj grozovitniših Turčinov. Ko Omer-paša vidi tolikšno nenadno zgubo, vdari na Martiniče z vso silo, in nebrojna moč primora popa Štefana, da se proti reki Zeti vrnemakne. Ondi so Martiničani čakali 3 dni armade Belopavličke na pomoč, da bi z njo združeni udarili na Omera, — al zastonj; nek izdajavec Štefan Gjikin, nekdanji serdár, se prodá z 1000 Belopavličimi pašatu. Tako se nikjer izdajavcov ne manjka!

Napad na Njih veličanstvo presvitlega cesarja.

Grozepolno hudodelstvo, ktero v zgodovini avstrijski nima para, se je zgodilo v petek, 18. dan t. m. na Dunaji, — nek zloben človek je stegnul prederzno roko po življenju svetlega cesarja, kterege pa je angelj božji milostno varoval, da se strašna nesreča ni zgodila.

Dunajski vradni časnik popiše napad takole:

Cesar se je 18. dan t. m. okoli poldne po navadi sprehajal po mestnem ozidju (bastaji); z njim je bil krilni adjutant in polkovnik grof O'Donnell. Nad Koroškimi vratami postane cesar nekoliko, gledaje v mestni graben, kjer so se v okolici začasne kosarne ravno vojaki gibali. Hipoma potem, ko cesar to mesto zapusti, ga napade morivec zavrato in mu zasači dolg kuhinski nož v zatilnik tako, da mu suknje kóler in ovratnik prebode, pa k veliki sreči na zaponki ovratnika zderči, da ne gré naravnost v zatilnik, ampak da z oslabiljeno močjó postrani le vratno kožo prebode. Svetli cesar, po tem napadu se vé da prestrašen, se vendar berž zavé, naglo krog oberne in meč potegne. Pa o tem hipu je že adjutant nad morivca planil, bravišega z veliko silo premagal ter mu nož iz rok iztergal. Kmalo se je pridružilo več ljudi na pomoč; poklicana vojaška patróla je hudodelnika prišla, izprvega na bližnjo stražnico, od tod pa, spremljena še od več vojakov, na policijo odpeljala. Imenuje se Janoš Libeny, je šivarski pomagáč (žnidarski kecl) in iz Stolnega Belograda (Stuhlweissenburg) na Ogerskem domá.

Cesar med tem prijazno tolaži množico, ki je straha plaha okol njega bila, in ko mu rekó, da kervavi iz vrata, dene robec na rano kervotok vstaviti ter se podá v bližnje poslopje g. nadvojvoda Albrehta, kjer so mu rano enmalo zavezali. Kmalo pride kočija po-nj ter se odpelje domú.

Ko bi trenul se je zvedila strašna zgodba po cellem Dunaji, in ob štirih popoldne je prišel že kratek popis napada v vradnem Dunajskem časniku s tolažbo, da po zdravniški preiskavi rana ni nevarna. Ob šestih zvečer je že bila zahvalna molítev v stolni cerkvi sv. Štefana za ohranjenje Njih veličanstva, pri kateri se je toliko ljudstva zbralo, da celó vse ni v cerkev moglo. Stariši in bratje cesarjevi z vso cesarsko rodovino, ko so se v cerkev peljali, Boga zahvalit, da je milostno odvernul nevarnost strašno, so bili tje in nazaj po ulicah z živimi „vivat“ sprejemljani.

Berž po napadu so šle po telegrafih naznanila na vse deželne poglavarje cesarstva in na cesarske poročnike v stranskih deržavah, v kterih se je tudi povedalo, da je Dunaj miren. In take naznanila pridejo sedaj vsak dan, ki naznanujejo, kako se Njih veličanstvo počuti.

Čeravno rana ni nevarna bila, je vendar silovitost, s katero je morivec močni nož v zatilnik cesarja zasačil, možgane nekoliko pretresla; tudi se je dve noči, kakor je pri ranah navadno, celivna vročnica pa ne prehudo ponavljala; počasi so odjenjevale tudi znamenja glavnega pretresa, tako da poslednje naznanilo, ktero je véčeraj od 22. februara iz Dunaja gosp. deželnemu poglavarju v Ljubljano došlo, je sledečega veselega zapopadka:

„Poslednja noč je bila prav pokojna; Njih c. k. apost. veličanstvo so sladko spali in se le dvakrat zbudili; po spanju so se jako okrepani čutili.“

Ko se je v saboto zjutraj po Ljubljani prederzni napad razglasil, je groza presunila serca zvestih prebivavcov o takem početju, ki so se le potolažile z veselo novico, da je spodletelo razbojniško kovarstvo. Ob desetih je bila velka maša, peta od gosp. knezoškofa, in zahvalna pesem za srečno ohranjenje cesarjevega življenja; koj po maši se je zbral pomnoženi odbor deželnih stanov in odbor mestne županije, v kterih zborih je bilo enoglasno sklenjeno: Njih veličanstvu pomilovavni pismi o grozopolnem naklepu in zagotovilo verne vdanosti krajnske dežele in glavnega mesta pokloniti. Zvečer ste bile te pismi že na poti na Dunaj. Mestni odbor je poleg tega tudi adjutantu cesarjevemu, grofu O'Donnellu, ki je cesarja tako pogumno branil, zahvalno pismo poslal in ga za častnega mestnika izvolil. V gledišu, ki je bilo razsvitljeno, se je pela v saboto zvečer „cesarska pesem“; v nedeljo zvečer pa je bilo celo mesto razsvitljeno v znamenje občnega veselja, da je posvečeno življenje cesarju ohranjeno bilo.

Vradni Dunajski časnik naznani, da je sodba berž preiskavo hudodelstva začela, iz ktere se bo zvedilo, kaj je imenovanega človeka nagnalo, zavrato po življenju cesarjevemu seči. —

Dunajski časniki popišejo osebo morivca in poprejšnje življenje njegovo takole:

Janoš Libeny, po svojem rokodelstvu šivár, je že 2 leti na Dunaji, in je med tem časom že pri deseterih mojstrih delal; poslednjč pri mojstru M. v Leopoldovem predmestju. Delavec je bil precej priden; zjutraj ob osmih je šel navadno vsak dan v delo in opoldne od dela; tudi popoldne je bil priden. Stanoval je v poslednjem stanovališu dva mesca; zjutraj ob sedmih je navadno od doma šel, zvečer pa prihajal domú med 8. in 10. uro, vselej preden so se hišne vrata zaperle. Znancev in prijatlov se ni nič pri njemu vidilo, razan enega učencea iz neke tiskarnice; ker nemško le slabo govori, se je pomenoval z omenjenim učencem vedno le po ogersko. Večidel je bil tužnega in mermravnega obraza in malo besedi, in le ko se je od Ogrov opomnilo, je rad in iskreno govoril. Oblačila ni imel kaj posebnega, tuli denara se ni vidilo, da bi ga obilo imel. Že nek 14 dni se je pripravljal k tistemu hudodelstvu, ki ga je doprinesel pretekli petek. Še tisti dan pa je delal dopoldne in šival nek plav lajbič; opoldne se je podal na mestno ozidje, kamor je vedil, da tudi cesar pride. Zalezoval je nek delj časa cesarja in adjutanta njegovega od delječ, pa kdo bi bil mislil, da s takim namenom! Ko je doprinesel hudodelstvo ter ga adjutant cesarjev zgrabi, se je silovito branil, preden so ga premagali in mu nož iz rok iztergali. Libeny je majhne čokljate postave, mermravnega obraza, širov in neomikan v svoji obnaši; govori ogersko in le malo nemško; oblečen je bil precej dobro. Govorilo se je, da so veliko denarja pri njem našli, da je pred malo dnevi 600 fl. po nekem Dunajskem tergovcu iz Londona potegnul in več družih reči; pa vse to se bo le po sodniški preiskavi za gotovo zvedilo.